PIRMĀS INSTANCES TIESAS SPRIEDUMS
(astotā palāta paplašinātā sastāvā)

2009. gada 11. jūnijā *

Lieta T-292/02

Confederazione Nazionale dei Servizi (Confservizi), Roma (Itālija), ko pārstāv K. Tesarolo [*C. Tessarolo*], A. Vianello [*A. Vianello*], S. Gobato [*S. Gobbato*] un F. Spitaleri [*F. Spitaleri*], advokāti,

prasītāja,

pret

Eiropas Kopienu Komisiju, ko pārstāv V. di Buči [*V. Di Bucci*], pārstāvis,

atbildētāju,

* Tiesvedības valoda — itāļu.

ko atbalsta

Associazione Nazionale fra gli Industriali degli Acquedotti — Anfida, Roma (Itālija), ko pārstāv P. Alberti [*P. Alberti*], advokāts,

persona, kas iestājusies lietā,

par prasību atcelt Komisijas 2002. gada 5. jūnija Lēmuma 2003/193/EK par valsts atbalstu, ko Itālija piešķīrusi sabiedrisko pakalpojumu uzņēmumiem, kuru akciju vairākums pieder valstij, atbrīvojumu no nodokļiem un aizdevumu ar izdevīgākiem nosacījumiem formā (OV 2003, L 77, 21. lpp.), 2. un 3. pantu.

EIROPAS KOPIENU
PIRMĀS INSTANCES TIESA (astotā palāta paplašinātā sastāvā)

šādā sastāvā: priekšsēdētāja M. E. Martinša Ribeiru [*M. E. Martins Ribeiro*], tiesneši D. Švābi [*D. Šváby*], S. Papasavs [*S. Papasavvas*], N. Vāls [*N. Wahl*] (referents) un A. Ditrihs [*A. Dittrich*],

sekretārs H. Palasio Gonsaless [*J. Palacio González*], galvenais administrators,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2008. gada 16. aprīļa tiesas sēdi,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

Prāvas priekšvēsture

1 Prasītāja *Confederazione Nazionale dei Servizi (Confservizi)*, agrākais nosaukums — *Cispel*, ir apvienība, kurā ietilpst vietējo sabiedrisko pakalpojumu jomā strādājoši valsts vai privāti uzņēmumi un struktūras. Saskaņā ar tās statūtiem tās uzdevums ir šo uzņēmumu un struktūru pārstāvēšana, attīstības veicināšana un aizsardzība. Tā *inter alia* piedalās sarunās par valsts darba koplīgumu vietējo sabiedrisko pakalpojumu uzņēmumu vadītāju vārdā.

Atbilstošās valsts tiesību normas

2 Ar *Legge n° 142 ordinamento delle autonomie locali* (1990. gada 8. jūnija Likums Nr. 142 par vietējo pašpārvalžu organizēšanu, 1990. gada 12. jūnija *GURI* Nr. 135; turpmāk tekstā — "Likums Nr. 142/90") Itālijā tika reformēti juridiskie organizēšanas instrumenti, kas nodoti pašvaldību rīcībā, lai pārvaldītu sabiedriskos pakalpojumus, it īpaši ūdens, gāzes, elektrības izplatīšanas nozarēs un transporta nozarē. Grozītajā minētā likuma 22. pantā pašvaldībām ir paredzēta iespēja dibināt dažādu juridisko formu sabiedrības, lai sniegtu sabiedriskos pakalpojumus. Šajās iespējās ietilpst komercsabiedrības vai sabiedrības ar ierobežotu atbildību, kuru akciju vairākums pieder valstij (turpmāk tekstā — "Likuma Nr. 142/90 sabiedrības"), dibināšana.

3 Šajā sakarā saskaņā ar *Legge n° 488 di conversione in legge, con modificazioni, del decreto-legge 1° luglio 1986, n° 318, recante provvedimenti urgenti per la finanza locale* (1986. gada 9. augusta Likums Nr. 488 par 1986. gada 1. jūlija Dekrētlikuma Nr. 318, ar kuru tika ieviesti steidzami pasākumi par labu vietējām finansēm, pārvēršanu ar grozījumiem par likumu, 1986. gada 18. augusta *GURI* Nr. 190) 9.a pantu Likuma Nr. 142/90 sabiedrībām, kas bija sabiedrisko pakalpojumu sniedzējas, laikposmā no 1994. līdz 1998. gadam tika piešķirti aizdevumi ar īpašu likmi no *Cassa Depositi e Prestiti* (turpmāk tekstā — "*CDDPP*").

4 Turklāt saskaņā ar kopā apskatāmajām *Legge n° 549 (su) misure di razionalizzazione della finanza pubblica* (1995. gada 28. decembra Likums Nr. 549 par valsts finanšu racionalizēšanas pasākumiem, 1995. gada 29. decembra *GURI* Nr. 302 kārtējais pielikums; turpmāk tekstā — "Likums Nr. 549/95") 3. panta 69. un 70. punkta un *Decreto-legge n° 331 (su) armonizzazione delle disposizioni in materia di imposte sugli oli minerali, sull'alcole, sulle bevande alcoliche, sui tabacchi lavorati e in materia di IVA con quelle recate da direttive CEE e modificazioni conseguenti a detta armonizzazione, nonché disposizioni concernenti la disciplina dei centri autorizzati di assistenza fiscale, le procedure dei rimborsi di imposta, l'esclusione dall'ILOR dei redditi di impresa fino all'ammontare corrispondente al contributo diretto lavorativo, l'istituzione per il 1993 di un'imposta erariale straordinaria su taluni beni ed altre disposizioni tributarie* (1993. gada 30. augusta Dekrētlikums Nr. 331 par nodokļu tiesību normu saskaņošanu dažādās jomās, 1993. gada 30. augusta *GURI* Nr. 203; turpmāk tekstā — "Dekrētlikums Nr. 331/93") tiesību normām par labu Likuma Nr. 142/90 sabiedrībām tika veikti šādi pasākumi:

— atbrīvojums no visiem maksājumiem saistībā ar aktīvu atsavināšanu, kas veikta, pārveidojot speciālos uzņēmumus un pašvaldības uzņēmumus par Likuma Nr. 142/90 sabiedrībām (turpmāk tekstā — "atbrīvojums no maksājumiem par aktīvu atsavināšanu");

— pilnīgs atbrīvojums no sabiedrību ienākuma nodokļa, proti, no juridisko personu ienākuma nodokļa un vietējā ienākuma nodokļa uz trīs gadiem un vēlākais līdz 1999. finanšu gadam (turpmāk tekstā — "trīs gadu atbrīvojums no sabiedrību ienākuma nodokļa").

Administratīvā procedūra

5 Pēc sūdzības par minētajiem pasākumiem Komisija ar 1997. gada 12. maija, 16. jūnija un 21. novembra vēstulēm šajā sakarā Itālijas iestādēm pieprasīja informāciju.

6 Ar 1997. gada 17. decembra vēstuli Itālijas iestādes sniedza daļu no pieprasītās informācijas. Turklāt pēc Itālijas iestāžu lūguma 1998. gada 19. janvārī notika sanāksme.

7 Ar 1999. gada 17. maija vēstuli Komisija paziņoja Itālijas iestādēm par savu lēmumu uzsākt EKL 88. panta 2. punktā paredzēto procedūru. Šis lēmums tika publicēts *Eiropas Kopienu Oficiālajā Vēstnesī* (OV C 220, 14. lpp.).

8 Saņēmusi ieinteresēto trešo personu un Itālijas iestāžu apsvērumus, Komisija vairākas reizes lūdza minētajām iestādēm papildu informāciju. Notika arī tikšanās starp Komisiju, no vienas puses, un Itālijas iestādēm, no otras puses, kā arī iesaistītajām ieinteresētajām trešajām personām.

9 Tādas noteiktas Likuma Nr. 142/90 sabiedrības kā *ACEA SpA*, *AEM SpA* un *Azienda Mediterranea Gas e Acqua SpA (AMGA)*, kas turklāt ir cēlušas prasību atcelt lēmumu, kurš tiek izskatīts šajā lietā (attiecīgi lieta T-297/02, T-301/02 un T-300/02), it īpaši norāda, ka attiecīgie trīs tipu pasākumi nebija valsts atbalsts.

10 Itālijas iestādes un prasītāja būtībā atbalstīja šo nostāju.

11 Taču *Bundesverband der deutschen Industrie eV* (*BDI*), Vācijas rūpniecības un ar to saistīto pakalpojumu sniedzēju asociācija, uzskatīja, ka attiecīgie pasākumi var izraisīt konkurences traucējumus ne tikai Itālijā, bet arī Vācijā.

12 Tāpat *Gas-it*, Itālijas gāzes izplatītāju nozares privāto tirgus dalībnieku asociācija, paziņoja, ka attiecīgie pasākumi, it īpaši trīs gadu atbrīvojums no sabiedrību ienākuma nodokļa, bija valsts atbalsts.

13 2002. gada 5. jūnijā Komisija pieņēma Lēmumu 2003/193/EK par valsts atbalstu, ko Itālija piešķīrusi Likuma Nr. 142/90 sabiedrībām atbrīvojumu no nodokļiem un aizdevumu ar izdevīgākiem nosacījumiem formā (OV 2003, L 77, 21. lpp.; turpmāk tekstā — "apstrīdētais lēmums").

Apstrīdētais lēmums

14 Vispirms Komisija uzsver, ka tās veiktā izvērtēšana attiecas vienīgi uz vispārpiemērojamām atbalsta, kas noteikts ar pasākumiem, par kuriem ir strīds, shēmām, nevis uz individuālajiem atbalstiem, kas piešķirti dažādiem uzņēmumiem, līdz ar ko tās veiktais vērtējums apstrīdētajā lēmumā ir vispārējs un abstrakts. Šajā sakarā tā paziņo, ka Itālijas Republika "nav piešķīrusi individuālas nodokļu priekšrocības un [nav tai] paziņojusi [..] nevienu individuālu atbalsta gadījumu, nosūtot visu izvērtēšanai nepieciešamo informāciju". Komisija norāda, ka tā uzskata, ka tai tādēļ jāveic vispārēja un abstrakta attiecīgo shēmu izvērtēšana gan saistībā ar to kvalificēšanu, gan saistībā ar to saderību ar kopējo tirgu (apstrīdētā lēmuma 42.–45. apsvērums).

15 Komisija uzskata, ka *CDDPP* aizdevumi un trīs gadu atbrīvojums no sabiedrību ienākuma nodokļa (turpmāk tekstā kopā — "attiecīgie pasākumi") ir valsts atbalsts.

Šādu priekšrocību piešķiršanas, izmantojot valsts resursu starpniecību, Likuma Nr. 142/90 sabiedrībām sekas ir tādas, ka tiek stiprināta to konkurētspējas pozīcija salīdzinājumā ar visiem citiem uzņēmumiem, kas vēlas sniegt tos pašus pakalpojumus (apstrīdētā lēmuma 48.–75. apsvērums). Attiecīgie pasākumi nav saderīgi ar kopējo tirgu, jo tie neatbilst ne EKL 87. panta 2. un 3. punkta, ne EKL 86. panta 2. punkta nosacījumiem un turklāt ar tiem tiek pārkāpts EKL 43. pants (apstrīdētā lēmuma 94.–122. apsvērums).

16 Taču Komisija uzskata, ka atbrīvojums no maksājumiem par atsavināšanu nav valsts atbalsts EKL 87. panta 1. punkta izpratnē, jo šie maksājumi ir jāmaksā saistībā ar jaunas ekonomiskas vienības izveidošanu vai aktīvu nodošanu starp dažādām ekonomiskām vienībām. Būtībā pašvaldības uzņēmumi, no vienas puses, un Likuma Nr. 142/90 sabiedrības, no otras puses, iemieso vienu un to pašu ekonomisko vienību. Tādēļ to atbrīvojums no minētajiem maksājumiem ir pamatots ar sistēmas raksturu vai uzbūvi (apstrīdētā lēmuma 76.–81. apsvērums).

17 Apstrīdētā lēmuma rezolutīvā daļa ir formulēta šādi:

"1. pants

Atbrīvojums no maksājumiem par atsavināšanu [..] nav atbalsts [EKL] 87. panta 1. punkta nozīmē.

2. pants

Trīs gadu atbrīvojums no sabiedrību ienākuma nodokļa [..] un priekšrocības, kas izriet no [*CDDPP*..] aizdevumiem, ir valsts atbalsts [EKL] 87. panta 1. punkta nozīmē.

Šis atbalsts nav saderīgs ar kopējo tirgu.

3. pants

Itālija veic visus pasākumus, kas nepieciešami, lai no saņēmēja atgūtu atbalstu, kas aprakstīts 2. pantā un kas tam tika nelikumīgi piešķirts.

Atbalsta atgūšana notiek nekavējoties valsts tiesību aktos paredzētajā kārtībā tiktāl, ciktāl atbilstoši tiem ir iespējama efektīva un tūlītēja [apstrīdētā] lēmuma izpilde.

Atgūstamajā atbalstā ietilpst procenti, kas tiek aprēķināti no brīža, kad saņēmējs saņēma nelikumīgo atbalstu, līdz tā faktiskai atmaksāšanai. Šie procenti tiek aprēķināti, pamatojoties uz reģionālā atbalsta dotāciju ekvivalentu aprēķiniem izmantotajām standartlikmēm.

[..]”

Process un lietas dalībnieku prasījumi

18 Ar prasības pieteikumu, kas Pirmās instances tiesas kancelejā iesniegts 2002. gada 27. septembrī, prasītāja cēla šo prasību.

19 Ar 2002. gada 20. decembrī Pirmās instances tiesas kancelejā iesniegto dokumentu *Associazione Nazionale fra gli Industriali degli Acquedotti — Anfida* lūdza atļauju iestāties lietā, lai atbalstītu Komisijas prasījumus. Ar 2003. gada 12. maija rīkojumu Pirmās instances tiesas (iepriekšējais sastāvs) piektās palātas paplašinātā sastāvā priekšsēdētājs šai sabiedrībai ļāva iestāties lietā. Persona, kas iestājusies lietā, iesniedza savu procesuālo rakstu, un pārējie lietas dalībnieki noteiktajā termiņā iesniedza par to savus apsvērumus.

20 Ar atsevišķu dokumentu, kas Pirmās instances tiesas kancelejā iesniegts 2003. gada 6. janvārī, Komisija saskaņā ar Pirmās instances tiesas Reglamenta 114. panta 1. punktu izvirzīja iebildi par nepieņemamību.

21 2003. gada 28. februārī prasītāja iesniedza savus apsvērumus attiecībā uz iebildi par nepieņemamību.

22 2002. gada 8. augustā Itālijas Republika arī cēla prasību Tiesā atcelt apstrīdēto lēmumu, un šī prasība tika reģistrēta ar numuru C-290/02. Tiesa konstatēja, ka šai prasībai un prasībām lietās T-292/02, T-297/02, T-300/02, T-301/02 un T-309/02 bija viens un tas pats priekšmets, proti, apstrīdētā lēmuma atcelšana, un ka tās bija saistītas, jo katrā lietā izklāstītie pamati lielā mērā atkārtojās. Ar 2003. gada 10. jūnija rīkojumu Tiesa saskaņā

ar savu Statūtu 54. panta trešo daļu apturēja tiesvedību lietā C-290/02, līdz Pirmās instances tiesa pieņem galīgo nolēmumu lietās T-292/02, T-297/02, T-300/02, T-301/02 un T-309/02.

23 Ar 2004. gada 8. jūnija rīkojumu Tiesa nolēma nosūtīt lietu C-290/02 Pirmās instances tiesai, kas ir kļuvusi kompetenta lemt par dalībvalstu prasībām pret Komisiju saskaņā ar Padomes 2004. gada 26. aprīļa Lēmuma 2004/407/EK, *Euratom*, kas groza 51. un 54. pantu Protokolā par Eiropas Kopienu Tiesas Statūtiem (OV L 132, 5. lpp.), 2. pantu. Līdz ar to šī lieta tika reģistrēta Pirmās instances tiesas kancelejā ar numuru T-222/04.

24 Ar 2004. gada 5. augusta rīkojumu Pirmās instances tiesa Komisijas izvirzīto iebildi par nepieņemamību nolēma izskatīt, lemjot par lietu pēc būtības.

25 Pamatojoties uz tiesneša referenta ziņojumu, Pirmās instances tiesa (astotā palāta paplašinātā sastāvā) nolēma uzsākt mutvārdu procesu un Pirmās instances tiesas Reglamenta 64. pantā paredzēto procesa organizatorisko pasākumu ietvaros lietas dalībniekiem rakstveidā uzdeva jautājumus, uz kuriem tie atbildēja noteiktajā termiņā.

26 Ar Pirmās instances tiesas astotās palātas paplašinātā sastāvā priekšsēdētāja 2008. gada 13. marta rīkojumu atbilstoši Reglamenta 50. pantam lietas T-292/02, T-297/02, T-300/02, T-301/02, T-309/02, T-189/03 un T-222/04 tika apvienotas mutvārdu procesam.

27 2008. gada 16. aprīļa tiesas sēdē tika uzklausīti lietas dalībnieku mutvārdu paskaidrojumi un to atbildes uz Pirmās instances tiesas uzdotajiem jautājumiem.

28 Prasītājas prasījumi Pirmās instances tiesai ir šādi:

— atzīt šo prasību par pieņemamu;

— atcelt apstrīdētā lēmuma 2. pantu;

— pakārtoti atcelt apstrīdētā lēmuma 3. pantu, pirmkārt, tiktāl, ciktāl tajā Itālijas Republikai noteikts pienākums atgūt saskaņā ar attiecīgajiem pasākumiem piešķirto atbalstu, un, otrkārt, tiktāl, ciktāl tajā norādīta atskaites likme, kas tiek izmantota, lai aprēķinātu procentus rīkojumā par atbalsta atgūšanu;

— piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

29 Komisijas, ko atbalsta persona, kas iestājusies lietā, prasījumi Pirmās instances tiesai ir šādi:

— noraidīt prasību kā nepieņemamu;

— pakārtoti noraidīt prasību kā nepamatotu;

— piespriest prasītājai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Par pieņemamību

Lietas dalībnieku argumenti

30 Vispirms Komisija apstrīd prasītājas interesi celt prasību daļā par *CDDPP* aizdevumiem. Prasītāja ir apvienība, kas pārstāv *inter alia* Likuma Nr. 142/90 sabiedrību intereses. Šajā gadījumā nav iespējams pārbaudīt, vai viens vai vairāki tās biedri patiešām ir saņēmuši šos aizdevumus, jo tā nav iesniegusi šo biedru sarakstu.

31 Tad Komisija apstrīd prasītājas tiesības celt prasību. Tā apgalvo, ka apstrīdētais lēmums nav skāris prasītāju individuāli EKL 230. panta ceturtās daļas izpratnē.

32 Runājot par prasītājas biedru individuālas skaršanas jautājumu, Komisija būtībā norāda, ka apstrīdētais lēmums ir jākvalificē kā vispārpiemērojams akts, jo tas attiecas uz atbalsta shēmu un līdz ar to uz nenoteiktu un nenosakāmu skaitu uzņēmumu, kuri ir definēti atbilstoši tādam vispārējam kritērijam kā to piederība pie kādas uzņēmumu kategorijas. Tā uzskata, ka tiesību akta vispārējais raksturs un tādējādi normatīvais spēks nevar tikt apstrīdēts, pamatojoties uz to, ka ir iespējams vairāk vai mazāk skaidri noteikt to tiesību subjektu skaitu, kuriem tas noteiktā laika brīdī ir piemērojams, vai pat to identitāti, ja ir skaidrs, ka tas ir piemērojams saskaņā ar objektīvu šajā aktā definētu juridisku vai faktisku situāciju saistībā ar šī akta mērķi.

33 Komisija uzskata, ka, lai privātpersonu individuāli skartu vispārpiemērojams akts, šim aktam ir jāaizskar šīs personas specifiskās tiesības vai iestādei, kas ir šī akta autors, ir jāņem vērā šī akta sekas attiecībā uz minētās privātpersonas situāciju. Taču Komisija uzskata, ka šajā lietā tas tā nav. Apstrīdētajam lēmumam esot bijusi ietekme uz visu uzņēmumu, kuri guva labumu no attiecīgajiem pasākumiem, situāciju. Līdz ar to netika pārkāptas noteiktu uzņēmumu, kuri varēja sevi diferencēt attiecībā pret jebkuru citu uzņēmumu, kas guva labumu no attiecīgajiem pasākumiem, specifiskās tiesības. Turklāt, pieņemot apstrīdēto lēmumu, Komisijai nebija jāņem vērā un tā nevarēja ņemt vērā sava lēmuma sekas attiecībā uz konkrēta uzņēmuma situāciju. Ne paziņojums par nesaderību, ne rīkojums par atgūšanu, kas ietverts apstrīdētajā lēmumā, nenorāda uz individuālu saņēmēju situāciju.

34 Komisija uzskata, ka tās analīzi apstiprina valsts atbalsta jomā izstrādātā judikatūra, saskaņā ar kuru fakts, ka attiecīgā persona gūst labumu no tāda atbalsta shēmas, kas atzīts par nesaderīgu ar kopējo tirgu, nevar būt pietiekams, lai pierādītu individuālo skaršanu EKL 230. panta ceturtās daļas izpratnē.

35 Visjaunākās lietas neatspēko pastāvīgo judikatūru. Komisija uzskata, ka Tiesas 2000. gada 19. oktobra spriedumā apvienotajās lietās C-15/98 un C-105/99 Itālija un *Sardegna Lines*/Komisija (*Recueil*, I-8855. lpp.; turpmāk tekstā — "spriedums apvienotajās lietās *Sardegna Lines*") izmantotais risinājums nevar tikt piemērots visām prasībām, kuras cēlusi persona, kas guvusi labumu no tāda atbalsta shēmas, kurš atzīts par nelikumīgu un nesaderīgu un kurš ir jāatmaksā. Šāds secinājums it īpaši jāizdara gadījumā, ja gluži kā šajā lietā attiecīgā atbalsta shēma tika izvērtēta abstrakti. Turklāt lietā, kurā tika pasludināts iepriekš minētais spriedums apvienotajās lietās *Sardegna Lines*, prasītāja faktiski bija saņēmusi individuālu atbalstu, jo runa bija par priekšrocību, kas piešķirta saskaņā ar tiesību aktu, kurš pieņemts, pamatojoties uz reģionālu likumu, kuru raksturoja plaša rīcības brīvība. Turklāt šī situācija tika rūpīgi izvērtēta formālās izmeklēšanas procedūras laikā.

36 Šīs lietas fakti arī atšķiras no faktiem, saistībā ar kuriem tika pasludināts Tiesas 2004. gada 29. aprīļa spriedums lietā C-298/00 P Itālija/Komisija (*Recueil*, I-4087. lpp.; turpmāk tekstā — "spriedums lietā *Alzetta*"), jo tajā lietā Komisija nezināja ne precīzu attiecīgā atbalsta saņēmēju skaitu, ne to identitāti, tās rīcībā nebija visas atbilstošās informācijas un tā nezināja atbalsta, kas piešķirts katrā atsevišķā gadījumā, summu.

Turklāt šajā lietā trīs gadu atbrīvojums no sabiedrību ienākuma nodokļa tika piemērots automātiski, bet attiecīgais atbalsts lietā, kurā tika pasludināts iepriekš minētais spriedums *Alzetta*, tika piešķirts ar vēlāku aktu.

37 Katrā ziņā ne fakts, ka tā piedalījās formālajā izmeklēšanas procedūrā, kas paredzēta EKL 88. panta 2. punktā, ne apstrīdētajā lēmumā ietvertais rīkojums atmaksāt atbalstu, pēc Komisijas domām, nav pietiekams, lai individualizētu prasītāju. Tā kā prasības, kuras cēluši potenciālie paziņotās atbalsta shēmas saņēmēji, EKL 230. panta izpratnē nav pieņemamas, tādai pašai nostājai ir jābūt pret nepaziņotas atbalsta shēmas saņēmēju celtajām prasībām.

38 Pēc Komisijas domām, prasītājai nav arī tiesību pašai celt prasību. Tai kā atsevišķai vienībai nebūtu nodarīts nekāds kaitējums, ja attiecīgie pasākumi tiktu atcelti. Turklāt piedalīšanās procedūrā Komisijā fakts nav pietiekams, lai prasītāju individuāli izceltu Tiesas 1963. gada 15. jūlija sprieduma lietā 25/62 *Plaumann*/Komisija (*Recueil*, 197. lpp.) izpratnē. Visbeidzot, tā nebija rīkojusies kā sarunu dalībnieks Tiesas 1988. gada 2. februāra sprieduma apvienotajās lietās 67/85, 68/85 un 70/85 *Van der Kooy* u.c./Komisija (*Recueil*, 219. lpp.) izpratnē. Tam, ka prasītāja pārstāv savu biedru intereses vai īsteno lobēšanu un piedalās sarunās ar arodbiedrībām, nav nozīmes. Turklāt Padomes 1999. gada 22. marta Regulā (EK) Nr. 659/1999, ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus [EKL 88.] panta piemērošanai (OV L 83, 1. lpp.), apvienībām, kas pārstāv kolektīvās intereses, nav paredzēts nekāds īpašs statuss. Turklāt Komisija uzskata, ka judikatūra, kurā atzīta atbalsta saņēmēju konkurentu individuāla skaršana, ja tā apstiprina atbalstu bez formālas izmeklēšanas procedūras, šajā lietā nav relevanta. Tā piebilst, ka, ja tā pieņem lēmumu par atbalsta shēmu, saņēmēju individuālās situācijas tai nav jāizvērtē.

39 Visbeidzot, ar to, ka prasītājas šajā lietā celtā prasība tiek atzīta par nepieņemamu, netiek pārkāpts princips par efektīvu tiesību aizsardzību tiesā, jo EKL 241. un 234. pantā

paredzētie tiesību aizsardzības līdzekļi ir pietiekami (Tiesas 2002. gada 25. jūlija spriedums lietā C-50/00 P *Unión de Pequeños Agricultores*/Padome, *Recueil*, I-6677. lpp.; turpmāk tekstā — "spriedums lietā *UPA*"). Prasītājas arguments, kas pamatots ar Nicā 2000. gada 7. decembrī pasludināto Eiropas Savienības Pamattiesību hartu (OV 2000, C 364, 1. lpp.), nav pārliecinošs, jo Līgums par Konstitūciju Eiropai (OV 2004, C 310, 1. lpp.) nav grozījis privātpersonu celto prasību pieņemamības nosacījumus.

40 Persona, kas iestājusies lietā, būtībā piekrīt Komisijas nostājai.

41 Prasītāja apgalvo, ka tai ir interese celt prasību arī saistībā ar *CDDPP* aizdevumiem. Tāpat tā apstrīd apstrīdētā lēmuma daļu par *CDDPP* aizdevumiem, ko saņēmuši tās biedri.

42 Prasītāja apstrīd apgalvojumu, ka apstrīdētais lēmums ir vispārpiemērojams akts. Pirmkārt, Komisija apstrīdētā lēmuma piemērojamību padarīja atkarīgu no attiecīgā atbalsta veida. Konkurences tiesību un valsts atbalsta jomā attiecībā uz dalībvalsti pieņemts lēmums ir individuāls akts. Šai sakarā judikatūra, uz ko, pamatojot savus apgalvojumus, atsaucas Komisija, nav relevanta, jo attiecas uz privātpersonu tiesībām celt prasību par vispārpiemērojamiem un normatīva rakstura aktiem. Tātad, izvērtējot tādas prasības pieņemamību, ko cēlusi persona, kas nav apstrīdētā akta adresāte, jānoskaidro šī akta sekas.

43 Otrkārt, apstrīdētā lēmuma pieņemšanas brīdī to uzņēmumu skaits, uz kuriem tas attiecās, bija noteikts un nosakāms. Šis lēmums izraisīja tūlītējus un tiešus finansiālus zaudējumus prasītājas biedriem uzņēmumiem, jo Komisija izdeva rīkojumu atgūt atbalstu, ko tie patiešām bija saņēmuši. Tādēļ prasītājas biedru juridiskā situācija ir

pielīdzināma individuālā atbalsta saņēmēju stāvoklim un tie atrodas situācijā, kas ir analoga apstrīdētā lēmuma tiešo adresātu stāvoklim.

44 Pēc prasītājas domām, individuāli skarti tiek tāda atbalsta faktiskie saņēmēji, kas piešķirts saskaņā ar vispārēju atbalsta shēmu, kura atzīta par nesaderīgu ar kopējo tirgu un attiecībā uz kuru Komisija izdevusi atbalsta atgūšanas rīkojumu.

45 Turklāt, pamatojot savus prasījumus, prasītāja min tiesības uz aizsardzību tiesā. Atzīstot šo prasību par pieņemamu, tiktu pilnā mērā un efektīvi nodrošināta privātpersonu tiesību aizsardzība tiesā saskaņā ar Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 47. pantu.

46 Prasītāja uzskata, ka apstrīdētais lēmums to skar individuāli EKL 230. panta ceturtās daļas izpratnē ne tikai tāpēc, ka tas skar tās biedrus, bet arī tāpēc, ka tai pašai ir tiesības celt prasību.

47 Šai sakarā tā vispirms norāda, ka tai bija sarunu dalībnieka statuss iepriekš minētā sprieduma *Van der Kooy* u.c./Komisija izpratnē. Tajā ir apvienojušies nozares uzņēmumi un struktūras, kas Itālijā sniedz vietējos sabiedriskos pakalpojumus. Tās funkcijas ir *inter alia* pārstāvēt tās biedrus sarunās ar arodbiedrībām un aizstāvēt to intereses. Turklāt tā vairākos tiesību aktos minēta kā pārstāve sarunās ar valsts iestādēm. 1996. gadā tā piedalījās sarunās ar valsts iestādēm par līgumu, kurā koordinēti visi galvenie līgumtiesiskie noteikumi, kas regulē Itālijas vietējo sabiedrisko pakalpojumu uzņēmumu augstāko amatpersonu darba attiecības. Šajā līgumā bija paredzēta arī arbitrāžas institūcija jautājumā par darba attiecību izbeigšanu, kuras dažus locekļus norīko prasītāja.

48 Turklāt prasītāja min to, ka tā ir piedalījusies administratīvajā procedūrā Komisijā, un atsaucas uz tiesiskās drošības principu.

49 Visbeidzot, pamatojot prasības pieņemamību, tā norāda uz Regulas Nr. 659/1999 1. panta h) punktu un 20. pantu.

Pirmās instances tiesas vērtējums

50 Saskaņā ar EKL 230. panta ceturto daļu jebkura fiziska vai juridiska persona var celt prasību tiesā par lēmumu, kas adresēts citai personai, tikai tad, ja šis lēmums to skar tieši un individuāli.

51 Tādēļ jāizvērtē prasītājas tiesības celt prasību.

52 Saskaņā ar judikatūru prasības, ko cēlušas apvienības, atsevišķos gadījumos var būt pieņemamas, proti, ja apvienība pārstāv tādu uzņēmumu intereses, kam pašiem ir tiesības celt prasību, vai ja apvienība ir individualizēta tādēļ, ka ir skartas pašas apvienības intereses, it īpaši tāpēc, ka tiesību akts, kuru lūdz atcelt, ir ietekmējis apvienības kā sarunu dalībnieces pozīciju, vai arī ja tiesību norma skaidri piešķir apvienībām procesuāla rakstura tiesības (Pirmās instances tiesas 2005. gada 28. jūnija rīkojums lietā T-170/04 *FederDoc* u.c./Komisija, Krājums, II-2503. lpp., 49. punkts; šai sakarā skat. arī iepriekš minēto spriedumu lietā *Van de Kooy* u.c./Komisija, 21.–24. punkts, un Tiesas 1998. gada 2. aprīļa spriedumu lietā C-321/95 P *Greenpeace Council* u.c./Komisija, *Recueil*, I-1651. lpp., 14. un 29. punkts).

53 Runājot par pirmo situāciju, attiecībā uz prasītājas argumentu, ka tā pārstāv uzņēmumus, kuri apstrīdētā lēmuma pieņemšanas brīdī bija identificējami, jānorāda, ka iespēja ar lielāku vai mazāku precizitāti noteikt tiesību subjektu, uz kuriem attiecas konkrētais pasākums, skaitu vai pat identitāti nekādā ziņā nenozīmē, ka šis pasākums šīs personas skar individuāli, ja šis pasākums ir piemērojams objektīvām tiesiskām vai faktiskām situācijām, kas paredzētas attiecīgajā tiesību aktā (Tiesas 2001. gada 22. novembra spriedums lietā C-451/98 *Antillean Rice Mills*/Padome, *Recueil*, I-8949. lpp., 52. punkts, un Pirmās instances tiesas 2005. gada 28. februāra rīkojums lietā T-108/03 *von Pezold*/Komisija, Krājums, II-655. lpp., 46. punkts).

54 Jāatzīmē, ka no spriedumiem apvienotajās lietās *Sardegna Lines* un lietā *Alzetta* izriet, ka atbalsta saņēmējs uzskatāms par personu, ko individuāli skar lēmums, kurā dalībvalstij noteikts pienākums atgūt atbalstu, kas izmaksāts šim saņēmējam.

55 Tātad jānoskaidro, vai prasītāja patiešām pārstāv šādus saņēmējus. Šai sakarā jānorāda, ka prasītāja ne atbildē uz Pirmās instances tiesas rakstisko jautājumu, ne tiesas sēdē nav varējusi pierādīt, ka tās biedru skaitā ir tāda atbalsta saņēmēji, attiecībā uz kura atgūšanu ir izdots rīkojums. Turklāt šajā gadījumā ir skaidrs, ka prasītāja nav pārstāvējusi prasītāju intereses lietās T-297/02, T-300/02, T-301/02, T-309/02 un T-189/03, jo tās savas intereses pārstāv pašas. Tādējādi jāsecina, ka prasītāja neatrodas pirmajā situācijā, kas aprakstīta šī sprieduma 52. punktā.

56 Runājot par otro situāciju, jāatzīst, ka, lai arī fakts, ka pastāv īpaši apstākļi — tādi kā apvienības loma procedūrā, kuras rezultātā ir pieņemts tiesību akts EKL 230. panta izpratnē, — var pamatot tādas prasības pieņemamību, ko iesniegusi apvienība, kuras

biedrus apstrīdētais tiesību akts nav skāris individuāli, ja tas ietekmējis apvienības kā sarunu dalībnieces stāvokli (šai ziņā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Van der Kooy* u.c./Komisija, 21.–24. punkts, un iepriekš minēto rīkojumu lietā *FederDoc* u.c./Komisija, 51. punkts), no lietas materiāliem neizriet, ka tāds būtu šīs lietas gadījums.

57 Šajā lietā prasītāja ir tikai piedalījusies procedūrā, kas tiek parasti īstenota, pieņemot valsts tiesisko regulējumu, kā puse, kas ir tikusi uzklausīta. Tam, ka tā, iespējams, bija attiecīgo sabiedrisko pakalpojumu uzņēmumu augstāko amatpersonu darbību regulējoša valsts koplīguma noslēgšanas sarunu dalībniece, šīs prāvas kontekstā nav nekādas nozīmes.

58 Turklāt tas, ka prasītāja ir piedalījusies procedūras administratīvajā posmā saskaņā ar Regulas Nr. 659/1999 1. panta h) punktu un 20. pantu, neļauj to uzskatīt par skartu kā sarunu dalībnieci iepriekš minētā sprieduma lietā *Van der Kooy* u.c./Komisija izpratnē. Šajās normās uzņēmumus pārstāvošām apvienībām nekāds īpašs statuss salīdzinājumā ar jebkuru citu ieinteresēto personu nav paredzēts. Līdz ar to prasītāja neatrodas otrajā situācijā, kas aprakstīta šī sprieduma 53. punktā.

59 Visbeidzot, runājot par trešo situāciju, lai arī Regulas Nr. 659/1999 1. panta h) punktā un 20. pantā ieinteresētajām personām piešķirtas procesuālas tiesības, jāatzīmē, ka šī prasība neattiecas uz šo tiesību aizsardzību. EKL 88. panta 2. punkta procedūra tika uzsākta, un prasītāja šīs procedūras ietvaros iesniedza savus apsvērumus. Tādēļ ar to, ka prasītāju var uzskatīt par ieinteresētu iepriekš minēto normu izpratnē, vien nepietiek, lai prasību atzītu par pieņemamu (šai sakarā skat. Tiesas 2005. gada 13. decembra spriedumu lietā C-78/03 P Komisija/*Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum*, Krājums, I-10737. lpp., 37. punkts). Turklāt tas, ka Itālijas tiesību sistēmā tai ir, iespējams, uzticēti specifiski uzdevumi un funkcijas, nevar pamatot izmaiņas EKL 230. panta tiesību aizsardzības līdzekļu sistēmā, kuras mērķis ir uzticēt Kopienu tiesai

pārbaudīt Kopienu iestāžu aktu tiesiskumu (šai sakarā skat. iepriekš minēto rīkojumu lietā *FederDoc* u.c/Komisija, 52. punkts un tajā minētā judikatūra).

60 No iepriekš minētajiem apsvērumiem izriet, ka prasītāja nav pierādījusi, ka atrodas trešajā situācijā, kas aprakstīta šī sprieduma 52. punktā.

61 Prasītājas argumentu par efektīvas tiesību aizsardzības tiesā prasībām šis secinājums atspēkot nevar. Pirmkārt, Tiesa savu pastāvīgo judikatūru par EKL 230. panta ceturtās daļas interpretāciju ir apstiprinājusi 2004. gada 1. aprīļa spriedumā lietā C-263/02 P Komisija/*Jégo-Quéré* (*Recueil*, I-3425. lpp.) un spriedumā lietā *UPA*. Otrkārt, lai arī EKL 230. panta ceturtajā daļā ietvertais nosacījums par individuālu skaršanu nepārprotami jāinterpretē, ievērojot efektīvas tiesību aizsardzības tiesā principu un ņemot vērā dažādus faktorus, kas var individuāli izcelt prasītāju, šāda interpretācija nedrīkst izraisīt šī nosacījuma apiešanu (spriedums lietā *UPA*, 44. punkts).

62 Visbeidzot, arguments, ko prasītāja pamato ar Līguma par Konstitūciju Eiropai III-365. panta 4. punktu, jāatzīst par neefektīvu, jo šis līgums nav stājies spēkā un turklāt ir aizstāts ar Līgumu par Eiropas Savienību un Līgumu par Eiropas Savienības darbību (OV 2008, C 115, 1. lpp.).

63 No visiem iepriekš minētajiem apsvērumiem izriet, ka prasītāja nevar tikt uzskatīta par personu, kuru apstrīdētais lēmums EKL 230. panta ceturtās daļas izpratnē skar individuāli, un ka tādēļ visa prasība jānoraida kā nepieņemama.

Par tiesāšanās izdevumiem

64 Atbilstoši Reglamenta 87. panta 2. punktam lietas dalībniekam, kam spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kam spriedums ir labvēlīgs. Tā kā prasītājai spriedums ir nelabvēlīgs, tai jāpiespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus saskaņā ar Komisijas prasījumiem.

65 Atbilstoši Reglamenta 87. panta 4. punkta trešajai daļai persona, kas iestājusies lietā, sedz savus tiesāšanās izdevumus pati.

Ar šādu pamatojumu

PIRMĀS INSTANCES TIESA (astotā palāta paplašinātā sastāvā)

nospriež:

1) prasību noraidīt kā nepieņemamu;

2) *Confederazione Nazionale dei Servizi (Confservizi)* sedz savus, kā arī atlīdzina Komisijas tiesāšanās izdevumus;

3) ***Associazione Nazionale fra gli Industriali degli Acquedotti — Anfida*** **sedz savus tiesāšanās izdevumus pati.**

Martins Ribeiro Šváby Papasavvas

Wahl Dittrich

Pasludināts atklātā tiesas sēdē Luksemburgā 2009. gada 11. jūnijā.

[Paraksti]